

Prop. 36 L

(2013–2014)

Proposisjon til Stortinget (forslag til lovvedtak)

Lov om retting av feil i lovverket m.m.

*Tilråding fra Justis- og beredskapsdepartementet 24. januar 2014,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Solberg)*

1 Proposisjonens hovedinnhold

Justis- og beredskapsdepartementet fremmer i denne proposisjonen forslag til retting av feil m.m. i 29 lover. Rettelsene er av ulik art. I noen tilfeller har lovteksten blitt utdatert som en følge av endringer i andre lover, mens det i andre tilfeller dreier seg om redaksjonelle feil eller inkurier i det aktuelle lovvedtaket. Enkelte av rettelsene gjelder lover som andre departementer forvalter og er tatt inn etter innspill fra disse departementene. Andre rettelser dreier det seg om oppretting av utelatelser i tidligere lovttekst eller tekniske og kurante endringer. Disse nevnes nedenfor.

Inkassoloven foreslås endret som følge av at yrkeskvalifikasjonsdirektivet gjennom endringer i EFTA-konvensjonen også skal gjelde for sveitsiske statsborgere.

Det foreslås også noen justeringer av enkelte bestemmelser i aksjeloven og allmennaksjeloven som departementet ser behov for i etterkant av endringene ved lov 14. juni 2013 nr. 40 og lov 14. juni 2013 nr. 41. Dette er konsekvensendringer eller endringer som for øvrig har nær innholdsmessig sammenheng med de nevnte endringslovene. Selskapslovgivningen hører fra 1. januar 2014 under Nærings- og fiskeridepartementet, og endringsforslagene fremmes av Justis- og beredskapsdepartementet i samråd med Nærings- og fiskeridepartementet. Tilsvarende foreslås også endringer i lovgivningen om industrielt rettsvern og enkelte andre lover i etterkant av endringene

ved lov 22. juni 2012 nr. 58 og lov 31. mai 2013 nr. 25.

Proposisjonen inneholder videre et forslag til endring i sjøloven § 418. Ved gjennomføringen av forordning 392/2009 og 2002 Aten-konvensjonen i norsk rett, jf. endringslov 7. juni 2013 nr. 30, ble det ikke gitt regler som gir myndighetene hjemmel til å ilegge sanksjoner ved brudd på forsikrings- og sertifikatplikten. En slik sanksjonsbestemmelse er nødvendig for å kunne ivareta konvensjonsstatenes forpliktelse etter 2002 Aten-konvensjonen artikkel 4 a nr. 12 og nr. 13 til å påse at norske skip og fremmede skip som anløper eller forlater norsk område, oppfyller forsikrings- og sertifikatplikten etter konvensjonen. Det foreslås på denne bakgrunn en bestemmelse som gir hjemmel for sanksjoner som nytt femte ledd i sjøloven § 418.

Da proposisjonen kun inneholder rettelser av åpenbare feil og mindre tekniske tilpasninger og presiseringer i lovverket, har det ikke blitt ansett for nødvendig å sende lovutkastet på alminnelig høring.

2 Økonomiske og administrative konsekvenser

Retting av feil i lovverket medfører at lovverket blir enklere tilgjengelig, og risikoen for misforståelser og forvirring hos brukerne av lovverket reduseres. Utover dette vil oppryddingen ikke ha

administrative eller økonomiske konsekvenser av betydning.

3 Merknader til de enkelte paragrafer

3.1 Til straffeloven 1902

Til § 12 første ledd nr. 4 bokstav a

Det foreslås tatt inn henvisninger til straffeloven 1902 §§ 135 a og 140 i oppregningen av handlinger som norsk straffelov får anvendelse på også når de er foretatt i utlandet av utlending. En henvisning til straffeloven §§ 135 a og 140 ble tatt inn i straffeloven § 12 første ledd nr. 4 bokstav a ved endringslov 24. mai 2013 nr. 18, men falt ved en inkurie ut igjen ved endringslov 21. juni 2013 nr. 85.

Til § 152 b annet ledd nr. 2

I bestemmelsen vises det blant annet til naturvernloven kapittel II og viltloven § 7. Naturvernloven er opphevet og erstattet av naturmangfoldloven (lov 19. juni 2009 nr. 100), og kapittel II i førstnevnte lov er erstattet av kapittel V i sistnevnte lov. Vernehjemmelen i viltloven § 7 annet ledd, slik denne lød før endring ved lov 19. juni 2009 nr. 100, er overført til naturmangfoldloven § 38. Det foreslås at § 152 b annet ledd nr. 2 oppdateres i tråd med dette. Straffebestemmelsen skal fortsatt ramme det å påføre betydelig skade på områder vernet gjennom vedtak fattet med hjemmel i naturvernloven og viltloven der vedtakene står ved lag etter overgangsbestemmelsen i naturmangfoldloven § 77.

3.2 Til skifteloven

I § 86 annet ledd foreslås ordene «eller overformyndieriet» fjernet. Endringsforslaget er en følge av at overformyndieriene er avvirket, jf. lov 26. mars. 2010 nr. 9 om vergemål § 102 nr. 1 og 6. Overformynderiets oppgaver er overført til fylkesmannen. Fylkesmannens adgang til å kreve offentlig skifte uten å stille sikkerhet for skifteomkostningene dekkes av uttrykket «staten». Departementet har lagt til grunn at det etter gjeldende rett er skifteretten (tingretten) som er nærmest til å bære skifteomkostningene i tilfeller hvor det offentlige (nå: staten v/ fylkesmannen) har begjært offentlig skifte på vegne av en person under vergemål og det ikke er tilstrekkelige midler i boet. Den foreslåtte endringen innebærer ingen endring i dette.

3.3 Til riksstrettergangsloven

Ved lov 17. juni 2005 nr. 90, som endret ved endringslov 26. januar 2007 nr. 3, ble ordet «formann» i riksstrettergangsloven § 9 tredje ledd annet punktum erstattet med «leder». Før denne lovendringen trådte i kraft 1. januar 2008, ble det samme punktet endret igjen ved endringslov 30. mars 2007 nr. 13 som trådte i kraft straks. Der ble uttrykket «to av medlemmene valgt av Stortinget» tatt inn i stedet for uttrykket «to medlemmer av Lagtinget». Uttrykket «formann» ble utilsiktet gjeninnført.

Det foreslås at § 9 tredje ledd annet punktum vedtas på nytt, slik at bestemmelsens ordlyd blir i samsvar med Stortingets intensjoner ved begge endringene i 2007.

3.4 Til forvaltningsloven

I § 13 b første ledd nr. 6 foreslås en språklig inkurie rettet ved at «angiverorganets» endres til «avgiverorganets». Dette er i samsvar med ordbruken i andre bestemmelser i § 13 b første ledd.

3.5 Til patentloven

Til § 25 femte ledd første punktum

Da behandlingen av klager over Patentstyrets avgjørelser ble omorganisert ved lov 22. juni 2012 nr. 58, ble behovet for en konsekvensendring i patentloven § 25 femte ledd oversett. Det foreslås at Klagenemnden nevnes i tillegg til Patentstyret i første punktum, slik at ordlyden også dekker situasjoner der en innsigelse blir rettskraftig avgjort etter at innsigelsen etter klage er behandlet i nemnden.

Til § 36 annet ledd annet punktum

Da Klagenemnden ble opprettet til erstatning for Patentstyrets annen avdeling ved lov 22. juni 2012 nr. 58, ble behovet for en konsekvensendring i patentloven § 36 annet ledd annet punktum oversett. Det foreslås at «annen avdeling» endres til «Klagenemnden».

Til § 52

I første ledd nr. 5 foreslås en skrivefeil rettet ved at «utvidet» erstatter «uvidet».

Da behandlingen av klager over Patentstyrets avgjørelser ble omorganisert ved lov 22. juni 2012 nr. 58, ble behovet for en konsekvensendring i

patentloven § 52 *femte ledd* oversett. Det foreslås at det presiseres at søksmålsfristen løper fra den dagen da meddelelse om Patentstyrets eller Klagenemndens endelige avgjørelse i innsigelses-saken ble sendt vedkommende part.

Til § 52 e

Da paragrafen ble endret ved lov 22. juni 2012 nr. 58, ble bestemmelsene som skulle vært annet ledd annet og tredje punktum ved en feil vedtatt som tredje ledd. Dette foreslås rettet.

Til § 58

Da paragrafen ble endret ved lov 31. mai 2013 nr. 25, ble bestemmelsen som skulle vært første ledd annet punktum ved en feil vedtatt som annet ledd. Dette foreslås rettet.

Til § 59

Da paragrafen ble endret ved lov 31. mai 2013 nr. 25, ble bestemmelsene som skulle vært første ledd tredje og fjerde punktum ved en feil vedtatt som annet ledd. Dette foreslås rettet.

Til § 63 c annet punktum

En skrivefeil foreslås rettet ved at «saken» erstatter «sakens».

Til § 66 g annet ledd første punktum

Henvisningen til § 58 foreslås endret fra første til fjerde ledd, jf. også forslaget til endring i § 58. Da reglene om vederlag og erstatning i patentloven § 58 ble endret ved lov 31. mai 2013 nr. 25, ble behovet for en konsekvensendring i patentloven § 66 g annet ledd første punktum oversett.

Før endringene som ble gjort ved lov 31. mai 2013 nr. 25, gjaldt ikke reglene om vederlag og erstatning for uaktsomme og forsettlige patentinngrep for inngrep i perioden etter at dokumentene var blitt tilgjengelige etter patentloven § 22 og frem til meddelelsen. Dette ble endret ved nevnte lov slik at det nå gjelder samme regler om ansvar for uaktsomme og forsettlige patentinngrep i denne perioden som etter meddelelsen, jf. patentloven § 60 første ledd fjerde punktum slik den lyder etter endringen.

Når en europeisk patentsøknad har blitt publisert etter den europeiske patentkonvensjonen og søkeren har innsendt til Patentstyret en over-

settelse til norsk av patentkravene slik de er publisert, skal Patentstyret etter patentloven § 66 g første ledd kunngjøre dette og holde oversettelsen tilgjengelig for enhver. Etter patentloven § 66 g annet ledd første punktum gjelder reglene om patentinngrep for en europeisk søknad som er kunngjort etter patentloven § 66 g første ledd, dersom søknaden fører til patent i Norge. Meningen er at en europeisk patentsøknad i denne situasjonen skal ha samme vern som en nasjonal søknad, jf. § 60. Ved endringene som ble gjort ved lov 31. mai 2013 nr. 25, ble det oversett at henvisningen til patentloven § 58 i patentloven § 66 g annet ledd første punktum måtte justeres dersom det fortsatt skulle gjelde samme regler om vederlag og erstatning ved kunngjorte europeiske patentsøknader som ved nasjonale søknader. Slik bestemmelsen nå lyder, gjelder ikke reglene om vederlag og erstatning for uaktsomme og forsettlige patentinngrep i patentloven § 58 første ledd for europeiske patentsøknader som er kunngjort etter patentloven § 66 g første ledd, sml. § 60 første ledd fjerde punktum.

Til § 67

Da Klagenemnden ble opprettet til erstatning for Patentstyrets annen avdeling ved lov 22. juni 2012 nr. 58, ble behovet for konsekvensendringer i patentloven § 67 oversett. Etter bestemmelsens *første ledd første punktum* regnes meddelelser fra Patentstyret til en søker, patenthaver, innsiger eller en som krever administrativ overprøving alltid som avgitt når de er sendt til den adressen som vedkommende senest har oppgitt til Patentstyret. Tilsvarende bør også gjelde for meddelelser fra Klagenemnden, og også når meddelelsen er sendt til en adresse oppgitt til Klagenemnden. Klagenemnden foreslås også føyd til i *annet ledd*.

Til § 72 tredje ledd

Bestemmelsen presiserer at reglene i første ledd, som åpner for at en sak på visse vilkår kan tas under behandling selv om en frist er oversittet, blant annet ikke gjelder for søksmålsfristene i § 27 tredje ledd, § 52 fjerde og femte ledd og § 53 annet ledd. Søksmålsfristene i § 39 d tredje ledd og § 52 e tredje ledd bør for ordens skyld også nevnes.

3.6 Til utleveringsloven

I § 10 nr. 1 mangler en «s» i ordet «spørsmålet». Dette foreslås rettet.

3.7 Til foreldelsesloven

Ved lov 19. juni 2009 nr. 81 om endringer i finansavtaleloven mv. (gjennomføring av de privatrettslige bestemmelsene i direktiv 2007/64/EF) ble bestemmelsen i finansavtaleloven § 23 flyttet til lovens § 22. Det foreslås derfor at henvisningen i foreldelsesloven § 4 til finansavtaleloven § 23, endres til å gjelde § 22.

3.8 Til straffeprosessloven

Til §§ 19, 35, 37, 44 og 339

Ved endringslov 26. januar 2007 nr. 3 ble begrepet rettens formann i prosesslovgivningen gjennomgående endret til rettens leder, men ved en inkurie ble dette ikke gjort i straffeprosessloven §§ 19, 35 andre og tredje ledd, 37 første ledd, 44 og 339 første ledd annet punktum. Dette foreslås rettet opp.

Til § 52 tredje ledd fjerde punktum

Ved endringslov 21. juni 2013 nr. 86 ble det foretatt endringer i paragrafen. I tredje ledd fjerde punktum ble det ved en inkurie henvist til straffeprosessloven § 130 a annet ledd tredje punktum i stedet for til § 130 a tredje ledd fjerde punktum, jf. også forslaget nedenfor til endring her. Feilen foreslås rettet opp.

Til § 99 første ledd annet punktum

Henvisningen til vegtrafikkloven § 22 annet ledd foreslås endret til femte ledd. Ved endringslov 17. desember 2010 nr. 91 ble vegtrafikkloven § 22 annet ledd om etterfølgende alkoholnyttelse til nytt femte ledd, uten at henvisningen i straffeprosessloven § 99 første ledd annet punktum ble justert tilsvarende.

Til § 130 a

Ved endringslov 21. juni 2013 nr. 86 ble det gjort endringer i paragrafen. Ved en inkurie ble tredje ledd annet til fjerde punktum vedtatt som nytt fjerde ledd. Denne feilen fikk også konsekvenser for nummeringen av de øvrige ledd i paragrafen, ved at fjerde ledd ble vedtatt som nytt femte ledd osv. Feilen foreslås rettet opp.

Til § 202 c

Ved endringslov 21. juni 2013 nr. 85 ble paragrafen fra og med første ledd annet punktum formelt opp-

hevet som følge av en redaksjonell feil i endringsloven. Feilen foreslås med dette rettet opp ved at første til sjettede ledd i bestemmelsen vedtas på nytt. Nytt syvende ledd ble vedtatt ved lov 21. juni 2013 nr. 86 og trer i kraft når Kongen bestemmer.

Til § 242 syvende ledd

Ved endringslov 26. januar 2007 nr. 3 ble begrepet borgerlige krav i lovgivningen gjennomgående endret til sivile krav, men ved en inkurie ble dette ikke fulgt opp ved tilføyselsen av straffeprosessloven § 242 nytt femte ledd, nå syvende ledd, ved lov 21. juni 2013 nr. 82. Dette foreslås rettet opp.

3.9 Til rettsgebyrloven

Ved endringslov 21. desember 2007 nr. 127 ble annet og tredje punktum i rettsgebyrloven § 4 opphevet og begrepet tvistemål i første punktum ble gjeninnført, etter at dette var blitt endret til sivile tvister i forbindelse med vedtakelsen av tvisteloven. Endringene fremstår som en inkurie, og foreslås med dette rettet opp.

3.10 Til NIS-loven

§ 8 ble endret ved lov 21. juni 2013 nr. 102 om stillingsvern mv. for arbeidstakere på skip (skipsarbeidsloven) ved at henvisninger til den nå opphevede sjømannsloven ble erstattet med henvisninger til skipsarbeidsloven. Imidlertid ble overskriften, som viser til sjømannsloven, ikke endret. Dette foreslås rettet opp.

3.11 Til inkassoloven

Til § 4 femte ledd

Bestemmelsen foreslås endret som følge av at Europaparlaments- og rådsdirektiv 2005/36/EF om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner er tatt inn i EFTA-konvensjonen. Ved at direktivet er tatt inn i EFTA-konvensjonen, vil statsborgere fra Sveits ha krav på de samme rettighetene som statsborgere fra EØS-området når det gjelder godkjenning av yrkeskvalifikasjoner etter direktivet.

Til § 5 annet ledd

Tredje til femte punktum foreslås endret som følge av at Europaparlaments- og rådsdirektiv 2005/36/EF om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner er tatt inn i EFTA-konvensjonen, se merknaden til § 4 femte ledd.

3.12 Til kretsmønsterloven

Til § 6

Da paragrafen ble endret ved lov 31. mai 2013 nr. 25, ble bestemmelsen som skulle vært første ledd annet punktum ved en feil vedtatt som annet ledd. Dette foreslås rettet opp.

Til § 8

Da paragrafen ble endret ved lov 31. mai 2013 nr. 25, ble bestemmelsene som skulle vært første ledd tredje og fjerde punktum ved en feil vedtatt som annet ledd. Dette foreslås rettet opp.

3.13 Til kommuneloven

Da lov 21. juni 2013 nr. 60 om forbud mot diskriminering på grunn av etnisitet, religion og livssyn (diskrimineringsloven om etnisitet) og lov 21. juni 2013 nr. 58 om forbud mot diskriminering på grunn av seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk (diskrimineringsloven om seksuell orientering) ble vedtatt, ble behovet for en konsekvensendring i kommuneloven oversett. Arbeidsgiveres redegjøringsplikt, som er lovfestet i diskrimineringslovene, er også tatt inn i kommuneloven § 48 nr. 5 fjerde punktum. Det foreslås at «diskrimineringsloven om etnisitet» erstatter «diskrimineringsloven» og at «diskrimineringsloven om seksuell orientering» føyes til i bestemmelsen.

3.14 Til planteforedlerloven

Til § 23

Da paragrafen ble endret ved lov 31. mai 2013 nr. 25, ble bestemmelsen som skulle vært første ledd annet punktum ved en feil vedtatt som annet ledd, noe som foreslås rettet opp.

Til § 24

Da paragrafen ble endret ved lov 31. mai 2013 nr. 25, ble bestemmelsene som skulle vært første ledd tredje og fjerde punktum ved en feil vedtatt som annet ledd. Dette foreslås rettet opp.

Til § 27 første og annet ledd

Da Klagenemnden ble opprettet til erstatning for Patentstyrets annen avdeling ved lov 22. juni 2012 nr. 58, ble behovet for konsekvensendringer i planteforedlerloven § 27 oversett, jf. merknadene til patentloven § 67.

3.15 Til sjøloven

Til § 418 nytt femte ledd

Bestemmelsen gjelder sanksjoner ved forsømt forsikrings- og sertifikatplikt. Om bakgrunnen vises til punkt 1. Det nye leddet gjennomfører forpliktelsen som påhviler statene etter 2002 Aten-konvensjonen artikkel 4 a nr. 12 og nr. 13 til å påse at norske skip og fremmede skip som anløper eller forlater norsk område, oppfyller forsikrings- og sertifikatplikten etter konvensjonen. Reglene om dette er de samme som i sjøloven § 199, og det er derfor vist til denne bestemmelsen.

Til § 431

Bestemmelsen ble endret ved endringslov 7. juni 2013 nr. 30. Endringsloven går blant annet ut på en endring av bestemmelsens første og annet ledd. I lovvedtaket er de to leddene imidlertid slått sammen, slik at de redaksjonelt fremstår som ett ledd. Det foreslås derfor å vedta § 431 på nytt, men med riktig leddinndeling, og en liten språklig justering i annet ledd.

3.16 Til aksjeloven

Til § 3-8 første ledd nr. 7

Ved endringslov 14. juni 2013 nr. 40 ble det tatt inn en unntaksbestemmelse her om at saksbehandlingsreglene i § 3-8 ikke gjelder for «avtale inngått i samsvar med reglene i § 8-10». Begrunnelsen for endringen fremgår av Prop. 111 L (2012–2013) punkt 5.11.4. Det kan virke uklart om unntaksbestemmelsen også gjelder for avtaler som omfattes av forskrift gitt i medhold av § 8-10 femte ledd eller av enkeltvedtak som er truffet i medhold av denne bestemmelsen. Departementet foreslår at dette presiseres. § 8-10 har egne saksbehandlingsregler. Det vil være opp til Kongen (delegert til Nærings- og handelsdepartementet, nå Nærings- og fiskeridepartementet) å bestemme i hvilken grad det skal gjøres unntak fra disse reglene. Det er da ikke behov for eller hensiktsmessig at reglene i § 3-8 får anvendelse i tillegg til reglene i § 8-10.

Til § 4-24

Det foreslås å oppheve *fjerde ledd tredje punktum*. Forslaget er av samme art som forslaget om å oppheve § 9-3 tredje punktum. Det vises til merknaden til denne bestemmelsen.

Til § 8-1

Ved endringslov 14. juni 2013 nr. 40 ble det gjennomført omfattende endringer i § 8-1 om hva som kan deles ut som utbytte. Lovendringen trådte i kraft 1. juli 2013. Reglene i § 8-1 er av utpreget teknisk art. Departementet ser behov for enkelte justeringer av ordlyden.

Det følger av nåværende *annet ledd første punktum* at det ved beregningen av utbyttegrunnlaget skal gjøres fradrag for den samlede pålydende verdien av egne aksjer som selskapet har ervervet til eie eller pant før balansedagen. Bestemmelsen svarer til alternativet om egne aksjer i § 8-1 første ledd nr. 3 slik bestemmelsen lød før lovendringen. Ved beregningen av utbyttegrunnlaget tar § 8-1 første ledd nå utgangspunkt i netto eiendeler. Dette er en endring i forhold til den tidligere bestemmelsen som tok utgangspunkt i den regnskapsmessige posten «annen egenkapital». Slik første ledd nå er utformet, er det ikke behov for en slik særskilt regel om fradrag for pålydende verdi av egne aksjer som er ervervet til eie, som man hadde etter den tidligere bestemmelsen. Et slikt fradrag vil nå følge av første ledd. Den vedtatte bestemmelsen vil etter ordlyden føre til at egne aksjer kommer til fradrag to ganger, og dette har neppe vært meningen. Departementet foreslår derfor at regelen i § 8-1 annet ledd første punktum om fradrag for egne aksjer som er ervervet til eie, går ut.

Nåværende § 8-1 annet ledd første punktum innebærer i likhet med den tidligere utformingen av bestemmelsen at det også skal gjøres fradrag for egne aksjer som selskapet har avtalepant i. Selskapets pant i egne aksjer vil ikke gi seg utslag i selskapets balanse. Et slikt fradrag vil dermed ikke følge av første ledd slik forholdet er for egne aksjer som selskapet har ervervet til eie, og fradragregelen i annet ledd bør på dette punktet videreføres. At det skal gjøres fradrag for avtalepant i egne aksjer, er en naturlig konsekvens av § 9-5 som likestiller avtalepant i egne aksjer med erverv av egne aksjer. Departementet foreslår at bestemmelsen flyttes og blir et *nytt tredje punktum i annet ledd*.

Når selskapet har pant i egne aksjer, vil dette gjerne være i forbindelse med at aksjene er stilt som sikkerhet for lån til en aksjeeier mv. som omfattes av § 8-7. Det følger av nåværende § 8-1 annet ledd annet punktum (første punktum i lovforslaget) at det skal gjøres fradrag for lån etter § 8-7. For å unngå at det må gjøres fradrag for fordringen to ganger (både etter lovforslagets annet ledd første punktum og annet ledd tredje punktum), fore-

slås en regel i et *nytt fjerde punktum* om at det ikke skal gjøres fradrag etter tredje punktum dersom det er gjort fradrag for fordringen etter lovforslagets første punktum. Selv om det dreier seg om to disposisjoner som etter hvert sitt regelsett må ligge innenfor fri egenkapital, er realiteten at selskapet kan tape fordringen bare én gang. Det bør dermed være tilstrekkelig med ett fradrag.

§ 8-1 slår etter endringslov 14. juni 2013 nr. 40 fast at det er den registrerte aksjekapitalen på beslutningstidspunktet som skal legges til grunn ved beregningen av utbyttegrunnlaget. For øvrig skal beregningen foretas på grunnlag av balansen i det sist godkjente årsregnskapet. Er det gjennomført en kapitalnedsettelse med utdeling til aksjeeierne etter årsskiftet, men før tidspunktet for beslutningen om utbytte, fører ordlyden i annet ledd isolert sett til et ubegrunnet økt utbyttegrunnlag fordi det skal tas hensyn til den reduserte aksjekapitalen, men ikke til den tilsvarende reduksjonen på eiendelssiden som følge av utdelingen. Som nevnt skal selskapets netto eiendeler baseres på balansen i det siste årsregnskapet, mens det for aksjekapitalen er beslutningstidspunktet som er avgjørende. Prinsippet som kommer til uttrykk i tredje ledd, tilsier imidlertid at det ved beregningen skal gjøres fradrag for det utdelte beløpet. Det kan være hensiktsmessig at dette kommer klarere til uttrykk, og departementet foreslår en endring av *tredje ledd* for å tydeliggjøre prinsippet.

En tilsvarende problemstilling oppstår ved kapitalforhøyelse ved nytegning av aksjer. Her står man overfor den motsatte situasjonen ved at utbyttegrunnlaget reduseres selv om selskapet er tilført nye midler. I et slikt tilfelle er det en konsekvens av lovens system at selskapet vil måtte gjøre bruk av en mellombalanse.

Til § 9-3

Det følger av *tredje punktum* at et selskap ikke kan erverve egne aksjer «ut over det som er forenlig med forsiktig og god forretningsskikk, under tilbørlig hensyn til tap som måtte være inntruffet etter balansedagen, eller som må forutsettes å ville inntreffe». § 8-1 fjerde ledd og § 12-2 annet ledd fjerde punktum hadde tidligere tilsvarende bestemmelser. Ved endringslov 14. juni 2013 nr. 40 er bestemmelsen i § 8-1 fjerde ledd erstattet av en bestemmelse som stiller krav om forsvarlig egenkapital og tilstrekkelig likviditet etter § 3-4, og i § 12-2 annet ledd er bestemmelsen erstattet av en henvisning til § 8-1 fjerde ledd. § 9-3 bør utformes i tråd med de andre bestemmelsene og

bør ha samme vurderingstema. Det foreslås derfor å oppheve tredje punktum. Henvisningen til § 8-1 fjerde ledd følger av § 9-3 første punktum.

Til § 12-2 første ledd første punktum

Ved endringslov 14. juni 2013 nr. 40 ble § 8-1 og § 12-2 annet ledd endret slik at beregningen av selskapets egenkapital etter de nevnte bestemmelsene skal baseres på selskapets «sist godkjente årsregnskap». Slik bestemmelsene var utformet tidligere, skulle beregningen foretas på grunnlag av resultatregnskapet/balansen «for siste regnskapsår». Med den nye formuleringen åpnes det for at det kan foretas utdelinger etter de nevnte bestemmelsene også i tiden etter årsskiftet, men før det er fastsatt årsregnskap for forrige regnskapsår, se nærmere Prop. 111 L (2012–2013) punkt 5.4. Departementet ser ingen avgjørende grunn til at ikke også § 12-2 første ledd første punktum bør utformes på samme måte og foreslår en tilsvarende endring av bestemmelsen.

Til § 16-9 første ledd

Som følge av at kreditorfristen i § 16-4 er endret fra to måneder til seks uker ved endringslov 14. juni 2013 nr. 41, foreslås det at fristen i bestemmelsen her endres tilsvarende.

3.17 Til allmennaksjeloven

Til § 3-8 første ledd nr. 6

Det foreslås tilsvarende endring som i aksjeloven § 3-8 første ledd nr. 7. Det vises til merknaden til denne bestemmelsen.

Til § 8-1 annet og tredje ledd

Det foreslås de samme endringene som i aksjeloven § 8-1. Det vises til merknaden til denne bestemmelsen.

Til § 9-3

Det foreslås den samme endringen som i aksjeloven § 9-3. Det vises til merknaden til denne bestemmelsen.

Til § 12-2 første ledd første punktum

Det foreslås den samme endringen som i aksjeloven § 12-2. Det vises til merknaden til denne bestemmelsen.

Til § 16-9 første ledd

Som følge av at kreditorfristen i § 16-4 er endret fra to måneder til seks uker ved endringslov 14. juni 2013 nr. 41, foreslås det at fristen i bestemmelsen her endres tilsvarende.

3.18 Til regnskapsloven

Da lov 21. juni 2013 nr. 60 om forbud mot diskriminering på grunn av etnisitet, religion og livssyn (diskrimineringsloven om etnisitet) og lov 21. juni 2013 nr. 58 om forbud mot diskriminering på grunn av seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk (diskrimineringsloven om seksuell orientering) ble vedtatt, ble behovet for en konsekvensendring i regnskapsloven oversett. Arbeidsgiveres redegjørelsesplikt, som er lovfestet i diskrimineringslovene, er også tatt inn i regnskapsloven § 3-3 syvende ledd. Det foreslås at «diskrimineringsloven om etnisitet» erstatter «diskrimineringsloven» og at «diskrimineringsloven om seksuell orientering» føyes til i bestemmelsen.

3.19 Til SIS-loven

Utlendingsloven § 66 fikk et nytt annet ledd ved gjennomføringen av returdirektivet, jf. endringslov 17. desember 2010 nr. 88. Ved en inkurie ble henvisningen til utlendingsloven § 66 i lov om Schengen informasjonssystem (SIS) (SIS-loven) § 7 nr. 2 ikke presisert i samsvar med dette. Forslaget retter opp dette ved å henwise til utlendingsloven § 66 første ledd.

Videre ble hjemmelen for utvisning av hensyn til grunnleggende nasjonale interesser endret fra utlendingsloven § 66 første ledd bokstav f til § 126 annet ledd ved endringslov 21. juni 2013 nr. 92 (i kraft 1. januar 2014, med unntak av del I § 128 a som trådte i kraft straks). Ved en inkurie ble SIS-loven § 7 nr. 2 ikke endret i samsvar med dette. Dette foreslås også rettet opp.

3.20 Til designloven

Til § 40

Da paragrafen ble endret ved lov 31. mai 2013 nr. 25, ble bestemmelsen som skulle vært første ledd annet punktum ved en feil vedtatt som annet ledd. Dette foreslås rettet opp.

Til § 41

Da paragrafen ble endret ved lov 31. mai 2013 nr. 25, ble bestemmelsene som skulle vært første ledd tredje og fjerde punktum ved en feil vedtatt som annet ledd. Forslaget retter opp dette.

Til § 49 første og annet ledd

Da Klagenemnden ble opprettet til erstatning for Patentstyrets annen avdeling ved lov 22. juni 2012 nr. 58, ble behovet for konsekvensendringer i designloven § 49 oversett, jf. merknadene til patentloven § 67.

Til § 58 annet ledd

Da reglene i designloven kapittel 7 ble endret ved lov 31. mai 2013 nr. 25, ble behovet for konsekvensendringer i designloven § 58 oversett.

Annet ledd regulerer virkningene av en internasjonal designregistrering i Norge før registreringen er innført i designregisteret og kunngjort. Den internasjonale registreringen skal før dette tidspunktet ha samme virkning som en søknad om designregistrering i Norge, jf. § 58 annet ledd første punktum. Ved lov 31. mai 2013 nr. 25 ble reglene i § 42, som regulerer vernet for en søknad om designregistrering i Norge, vesentlig endret uten at det ble gjort tilsvarende endringer i § 58. Dette foreslås rettet opp slik at vernet etter § 42 og § 58 annet ledd blir likt.

3.21 Til straffeloven 2005*Til § 79 første ledd bokstav c*

Ved endringslov 21. juni 2013 nr. 85 ble det tilføyd et nytt ledd i § 79 første ledd bokstav c. Som følge av en redaksjonell feil i endringsloven ble det eksisterende annet ledd i bestemmelsen erstattet av det nye leddet. Det foreslås her at det tidligere leddet tas inn igjen i bestemmelsen, nå som siste ledd i bokstav c. Det er i tillegg foretatt en språklig justering uten materiell betydning.

Til § 203

Da paragrafen ble endret ved lov 31. mai 2013 nr. 25, ble bestemmelsen som skulle vært fjerde ledd ved en feil vedtatt som tredje ledd annet punktum. Dette foreslås rettet opp.

3.22 Til skipssikkerhetsloven

Ved lov 21. juni 2013 nr. 102 om stillingsvern mv. for arbeidstakere på skip (skipsarbeidsloven) ble skipssikkerhetsloven § 52 endret. I bestemmelsen ble det tilføyd en ny bokstav b. Ved en inkurie ble imidlertid også den tidligere bokstav b opphevet. Se bl.a. spesialmerknadene til § 52 i Prop 115 L (2012–2013) side 234 venstre spalte hvor det står at nåværende bokstav b og c blir ny bokstav c og d. Dette foreslås rettet opp ved at tidligere bokstav b vedtas som ny bokstav d.

3.23 Til utlendingsloven*Til § 76*

Ved endringslov 21. juni 2013 nr. 92 om behandling av sikkerhetssaker ble utlendingsloven § 76 tredje ledd opphevet. Eksisterende fjerde og femte ledd ble tredje og fjerde ledd. Ved en inkurie ble henvisningen til fjerde ledd i det opprinnelige femte leddet ikke endret til en henvisning til tredje ledd. Dette foreslås rettet opp.

Til § 92 første ledd

Ved gjennomføringen av returdirektivet ble det i endringslov 17. desember 2010 nr. 88 (lov om endringer i utlendingsloven) tilføyd en henvisning i § 92 første ledd annet punktum til § 66 første ledd. Endringen ble satt i kraft 24. desember 2010. Tilføydelsen ble imidlertid utelatt da § 92 ble endret ved endringslov 17. desember 2010 nr. 87 (lov om endringer i politilova m.m.) fordi dette lovendringsforslaget ble behandlet tidligere enn det førstnevnte forslaget. Sistnevnte endring ble satt i kraft 1. januar 2011, og ordene «første ledd» falt da utilsiktet ut. Dette foreslås rettet opp ved en henvisningsendring i utlendingsloven § 92 første ledd annet punktum. Det er også tatt inn et komma i første punktum.

Til § 108 annet ledd bokstav a

Det foreslås føyd til en henvisning til § 130 første ledd, jf. § 105.

Etter utlendingsloven § 108 annet ledd bokstav a kan det ilegges straff i form av bot eller fengsel inntil seks måneder eller begge deler dersom utlendingen forsettlig eller uaktsomt overtrer nærmere angitte bestemmelser i loven, eller forbud, påbud eller vilkår gitt i medhold av de aktuelle bestemmelsene. En av de bestemmelsene dette gjelder er § 105 første ledd som gir hjemmel

for i visse situasjoner å pålegge meldeplikt eller bestemt oppholdssted.

Frem til 1. januar 2014 hadde § 105 første ledd en bokstav e, som ga hjemmel for å pålegge meldeplikt eller bestemt oppholdssted når utlendingen ble funnet å utgjøre en trussel mot grunnleggende nasjonale interesser, og vedkommende ikke hadde innrettet seg etter vedtak om å forlate riket, eller dersom tvangsretur for øvrig ikke hadde latt seg gjennomføre. Bestemmelsen i § 105 første ledd bokstav e ble opphevet med virkning fra 1. januar 2014, og erstattet av en ny § 130 første ledd med samme materielle innhold. Ved en feil ble det ikke samtidig inntatt en henvisning til § 130 første ledd i § 108 annet ledd bokstav a.

Det er et spørsmål om denne utelatte henvisningen har noen betydning ettersom § 130 første ledd sier at det kan pålegges meldeplikt og bestemt oppholdssted etter § 105. Hensynet til at straffehjemmelen bør være tydelig tilsier uansett at det tas inn en henvisning i § 108 annet ledd bokstav a til § 130 første ledd jf. § 105.

3.24 Til markedsføringsloven

Da § 48 b ble endret ved lov 31. mai 2013 nr. 25, ble bestemmelsen som skulle vært første ledd annet punktum ved en feil vedtatt som annet ledd. Dette foreslås rettet opp.

3.25 Til endringslov 8. mai 2009 nr. 23 til utlendingsloven

Det ble ved endringslov 8. mai 2009 nr. 23 tilføyd et nytt femte punktum i utlendingsloven § 42 annet ledd. § 42 annet ledd femte punktum ble opphevet ved endringslov 20. januar 2012 nr. 5, før endringen var satt i kraft. Den resterende delen av § 42 annet ledd står imidlertid fortsatt som en vedtatt, men ikke ikraftsatt, del av lov 8. mai 2009 nr. 23. Det foreslås med dette å oppheve denne delen av endringsloven. Bestemmelsen som oppheves tilsvarende gjeldende § 42 annet ledd i utlendingsloven, og forslaget innebærer således ingen realitetsendring.

3.26 Til varemerkeloven

Til § 58

Da paragrafen ble endret ved lov 31. mai 2013 nr. 25, ble bestemmelsen som skulle vært første ledd annet punktum ved en feil vedtatt som annet ledd. Dette foreslås rettet opp.

Til § 59

Da paragrafen ble endret ved lov 31. mai 2013 nr. 25, ble bestemmelsene som skulle vært første ledd tredje og fjerde punktum ved en feil vedtatt som annet ledd. Forslaget retter opp dette.

Til § 72

I første ledd annet punktum foreslås to skrivefeil rettet.

Til § 77

Da Klagenemnden ble opprettet til erstatning for Patentstyrets annen avdeling ved lov 22. juni 2012 nr. 58, ble behovet for konsekvensendringer i varemerkeloven § 77 første og annet ledd oversett, jf. merknadene til patentloven § 67. Dette foreslås rettet opp.

3.27 Til arrestordreloven

Ved endringslov 24. mai 2013 nr. 18 ble arrestordreloven § 23 annet ledd tredje punktum endret, mens motivuttalelsene viser at meningen var å endre annet ledd fjerde punktum og la tredje punktum stå urørt. Feilen foreslås rettet.

3.28 Til diskrimineringsloven om etnisitet

Til § 17

I første ledd foreslås en språklig inkurie rettet ved at «de» endres til «søkeren». Bestemmelsen får da tilsvarende ordlyd som diskrimineringsloven om seksuell orientering § 16.

Til § 26

Paragrafen har erstattet § 15 i den tidligere diskrimineringsloven. Ved endringslov 21. juni 2013 nr. 85 ble § 15 i diskrimineringsloven endret i tråd med endringen i straffeloven § 60 a, ved at uttrykket «virksomheten» til en organisert kriminell gruppe i femte ledd ble endret til «aktivitetene» til en organisert kriminell gruppe. Det ble imidlertid ikke gjort noen tilsvarende endring i diskrimineringsloven om etnisitet § 26 femte ledd. Dette foreslås rettet opp.

3.29 Til skipsarbeidsloven

I § 3-7 er første og annet ledd identiske. Annet ledd er overflødig og foreslås opphevet.

Justis- og beredskapsdepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om lov om retting av feil i lovverket m.m.

Vi **HARALD**, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak til lov om retting av feil i lovverket m.m. i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag til lov om retting av feil i lovverket m.m.

I

1. I lov 22. mai 1902 Almindelig borgerlig Straffelov gjøres følgende endringer:

I § 12 første ledd nr. 4 bokstav a tilføyes § 135 a og § 140 i opplistingen.

§ 152 b annet ledd nr. 2 skal lyde:

(2) påfører betydelig skade på et område som er fredet ved vedtak med hjemmel i *naturmangfoldloven kapittel V, jf. § 77, svalbardmiljøloven kapittel III, lov om Jan Mayen § 2* eller lov om Bouvet-øya, Peter I's øy og Dronning Maud Land m.m. § 2, eller

2. I lov 21. februar 1930 om skifte skal § 86 annet ledd lyde:

Sikkerhetsstillelse kreves ikke når det er *staten som* begjærer offentlig skifte.

3. I lov 5. februar 1932 nr. 2 om rettergangs- måten i riksrettssaker skal § 9 tredje ledd annet punktum lyde:

Dette utvalg som velges av retten skal i tilfelle ha tre medlemmer, derav én høiesterettsdom-

mer, som tjenestegjør som *leder*, og to *av medlemmene valgt av Stortinget*.

4. I lov 10. februar 1967 om behandlingssaker § 13 b første ledd nr. 6 erstattes «angiverorganets» med «avgiverorganets».

5. I lov 15. desember 1967 nr. 9 om patenter gjøres følgende endringer:

§ 25 femte ledd første punktum skal lyde:

Når Patentstyrets *eller Klagenemndens* avgjørelse av en innsigelse er rettskraftig, skal melding om avgjørelsen innføres i patentregisteret og kunn- gjøres.

§ 36 annet ledd annet punktum skal lyde:

Om klagefrist mm og adgangen til å bringe avgjørelser truffet av *Klagenemnden* inn for domstolene gjelder § 27 tilsvarende.

I § 52 første ledd nr. 5 erstattes ordet «uvidet» med «utvidet».

§ 52 femte ledd skal lyde:

Den som i samsvar med § 24 har fremsatt innsigelse med påstand om at patentet er meddelt til en annen enn den som har rett til det, kan reise søksmål om spørsmålet innen to måneder etter den dagen da meddelelse om Patentstyrets eller Klagenemndens endelige avgjørelse i innsigelsessaken ble sendt vedkommende part.

§ 52 e tredje ledd blir annet ledd nytt annet og tredje punktum. Nåværende fjerde ledd blir tredje ledd.

§ 58 annet ledd blir første ledd nytt annet punktum. Nåværende tredje til sjette ledd blir annet til femte ledd.

§ 59 annet ledd blir første ledd nytt tredje og fjerde punktum. Nåværende tredje og fjerde ledd blir annet og tredje ledd.

I § 63 c annet punktum erstattes ordet «sakens» med «saken».

§ 66 g annet ledd første punktum skal lyde: Utnytter noen i nærings- eller driftsøyemed en oppfinnelse som er gjenstand for en europeisk patentsøknad og som er kunngjort etter første ledd, gjelder bestemmelsene om patentinngrep i loven her, bortsett fra § 57 og § 58 fjerde ledd, dersom søknaden fører til patent i Norge.

§ 67 første og annet ledd skal lyde:

Meddelelser fra Patentstyret eller Klagenemnden til en søker, patenthaver, innsiger eller en som krever administrativ overprøving regnes alltid som avgitt når de er sendt til den adressen som vedkommende senest har oppgitt til Patentstyret eller Klagenemnden. Adressen innføres i patentregistret. Første punktum gjelder tilsvarende for meddelelser fra Konkurransetilsynet til patenthaveren i saker etter § 50 a.

Hvis den registrerte adressen viser seg å være feil, inntas meddelelsen eller et sammendrag i Norsk Patenttidende med opplysning om at dokumentet kan fås hos Patentstyret eller Klagenemnden.

§ 72 tredje ledd skal lyde:

Første ledd gjelder ikke frister som nevnt i § 6 første ledd, § 27 tredje ledd, § 39 d tredje ledd, § 52 fjerde og femte ledd, § 52 e tredje ledd og § 53 annet ledd.

6. I lov 13. juni 1975 nr. 39 om utlevering av lov-brytere m.v. skal § 10 nr. 1 lyde:

1. Er den som begjæres utlevert domfelt for handlingen i den fremmede stat, skal utlevering ikke skje dersom det er særlig grunn til å tro at dommen ikke bygger på en riktig vurdering av spørsmålet om vedkommende er skyldig i gjerningen.

7. I lov 18. mai 1979 nr. 18 om foreldelse av fordringer skal § 4 lyde:

§ 4 (*Bankinnskudd m.m.*)

1. Fordring på bank eller offentlig kasse i anledning innskudd eller verdier som er gitt i forvaring, samt rentekrav i tilknytning til slik fordring, foreldes først 20 år etter at det er gitt melding etter finansavtaleloven § 22 første ledd. Dette gjelder selv om kontoen påføres renter etter at slik melding er gitt. Foreldelse inntrer bare dersom institusjonen forut for foreldelsesfristens utløp har gjort det som med rimelighet kan forventes for å komme i kontakt med kontohaveren eller arvingene.

2. Foreldelse avbrytes når fordringshaveren melder seg for institusjonen eller kontoen disponeres over ved uttak eller ved at midler settes inn på kontoen. Med bank likestilles annen innretning som med hjemmel i lov skaffer seg midler til sin virksomhet ved å motta innskudd fra en ubestemt krets av innskyttere.

3. Finansavtaleloven § 22 gjelder tilsvarende for fordring på offentlig kasse.

8. I lov 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker gjøres følgende endringer:

§ 19 første ledd nr. 3 skal lyde:

3) rettslige avgjørelser som blir tatt eller avlest i rettsmøtet, og pålegg som blir gitt av retten eller dens leder.

§ 35 annet og tredje ledd skal lyde:

For øvrig treffes alle avgjørelser med alminnelig flertall når ikke annet er bestemt. Står stemmene likt, gjelder ved avgjørelser om straff eller rettsfølger som nevnt i § 2 nr. 1 og 2, den mening som er gunstigst for siktede; ellers gjør lederens stemme utslaget.

Spørsmålet om vilkårene for mortifikasjon foreligger, blir avgjort med alminnelig flertall. Står stemmene likt, gjør lederens stemme utslaget.

§ 37 første ledd annet punktum skal lyde:
Står da stemmene likt, gjør *lederens* stemme utslaget.

§ 44 tredje punktum skal lyde:
Ellers kan *lederen* foreta rettingen.

§ 52 tredje ledd fjerde punktum skal lyde:
Opplysninger i kjennelsen som det er besluttet at forsvareren ikke skal opplyses om, jf. § 130 a *tredje ledd fjerde punktum*, skal ikke meddeles forsvareren.

§ 99 første ledd annet punktum skal lyde:
Dette gjelder likevel ikke i saker etter vegtrafikkloven § 22 første og *femte* ledd, jf. § 31, eller hvor retten på grunnlag av sakens art og forholdene ellers finner det ubetenkelig at han er uten forsvarer.

§ 130 a fjerde ledd blir nytt tredje ledd annet til fjerde punktum. Femte til niende ledd blir fjerde til åttende ledd.

§ 202 c første til sjette ledd skal lyde:
Når noen med skjellig grunn mistenkes for en handling eller forsøk på handling som etter loven kan medføre straff av fengsel i 10 år eller mer, eller som rammes av straffeloven §§ 90, 91, 91 a, 94 jf. 90, 104 a første ledd annet punktum, eller 104 a annet ledd jf. første ledd annet punktum, § 147 d, eller som rammes av lov om kontroll med eksport av strategiske varer, tjenester og teknologi m.v. § 5, kan retten ved kjennelse gi politiet tillatelse til å

- a) plassere teknisk peileutstyr i klær eller gjenstander som den mistenkte bærer på seg,
- b) plassere teknisk peileutstyr i veske eller annen håndbagasje som den mistenkte bærer med seg, eller
- c) foreta innbrudd for å plassere teknisk peileutstyr som nevnt i bestemmelsen her eller i § 202 b.

§ 202 b første ledd annet og tredje punktum gjelder tilsvarende.

Tillatelse etter første ledd kan bare gis dersom det må antas at teknisk sporing vil være av vesentlig betydning for å oppklare saken, og at oppklaring ellers i vesentlig grad vil bli vanskeligjort. Tillatelse etter første ledd bokstav c kan

dessuten bare gis dersom det er strengt nødvendig å foreta innbrudd for å plassere peileutstyret.

Når politiet ber om rettens tillatelse til teknisk sporing, gjelder § 216 d annet ledd tilsvarende. Dersom det ved opphold er stor fare for at etterforskningen vil lide, kan ordre fra påtalemyndigheten tre istedenfor kjennelse av retten, men ikke ut over 24 timer. § 197 tredje ledd og § 216 d gjelder tilsvarende.

Rettens tillatelse skal gis for et bestemt tidsrom, som ikke må være lenger enn strengt nødvendig. Tillatelsen må ikke gis for mer enn 4 uker om gangen. § 216 f annet ledd gjelder tilsvarende.

Rettens avgjørelse treffes uten at den mistenkte eller den som avgjørelsen ellers rammer, gis adgang til å uttale seg, og kjennelsen blir ikke meddelt dem. Når bruken av peileutstyr er avsluttet, skal den mistenkte underrettes om kjennelsen og om resultatet av peilingen.

Dersom det er strengt nødvendig for etterforskningen i saken at underretning ikke gis, kan påtalemyndigheten i saker om overtredelse av straffeloven kapittel 8 eller 9 beslutte at underretning skal utsettes eller unnlates helt. I andre saker kan retten på de samme vilkår ved kjennelse beslutte at underretning kan utsettes for inntil 8 uker om gangen. Med mindre det er bestemt at underretning helt skal unnlates, skal underretning senest gis når tiltale tas ut. § 216 f annet ledd gjelder tilsvarende.

I § 242 syvende ledd erstattes ordet «borgerlig» med «sivilt».

I § 339 første ledd annet punktum erstattes ordet «formann» med «leder».

9. I lov 17. desember 1982 nr. 86 om rettsgebyr skal § 4 lyde:

Gebyrplikten for *sivile tvister*, skjønn, tvangsfullbyrdelse og midlertidig sikring inntreer når saken er ført inn i sakslisten og for overprøving ved høyere instans innføring i dennes saksliste. *Ved tinglysing er påføringen av attest for tinglysing avgjørende for gebyrplikten. For bobehandling gjelder de særlige regler i kapittel 5.*

10. I lov 12. juni 1987 nr. 48 om norsk internasjonalt skipsregister (NIS-loven) skal § 8 overskriften lyde:

Skipsarbeidsloven

11. I lov 13. mai 1988 nr. 26 om inkassovirksomhet og annen inndrivning av forfalte pengekrav gjøres følgende endringer:

§ 4 femte ledd skal lyde:

Kongen kan i forskrift gi regler om at inkassovirksomhet som gjelder ervervsmessig eller stadig inndrivning av forfalte pengekrav for andre, også kan drives midlertidig av personer som er lovlig etablert i en EØS-stat *eller i Sveits* med sikte på å drive slik inkassovirksomhet der, og kan gi nærmere regler om midlertidig utøvelse av slik inkassovirksomhet. Kongen kan i forskrift gi regler om at Finanstilsynet uhindret av taushetsplikten kan eller skal gi opplysninger om en inkassator som har norsk inkassobevilling og midlertidig utøver inkassovirksomhet i en annen EØS-stat *eller i Sveits*, til relevant myndighet i vedkommende stat.

§ 5 annet ledd tredje til femte punktum skal lyde:

Kravet om tre års praktisk erfaring med inndrivning av pengekrav gjelder ikke for EØS-statsborgere *eller sveitsiske statsborgere* som har kvalifikasjonsbevis fra en annen EØS-stat *eller Sveits* som nevnt i direktiv 2005/36/EF artikkel 13 nr. 1 eller nr. 2. Dersom kvalifikasjonsbeviset ikke er lovregulert i den andre EØS-staten *eller i Sveits*, må søkeren i tillegg ha drevet inkassovirksomhet på heltid i minst to år i løpet av de siste ti årene i en annen EØS-stat *eller i Sveits*. Kongen kan i forskrift fastsette at tredje og fjerde punktum skal gjelde tilsvarende for borgere fra *andre stater enn EØS-stater og Sveits* og for søkere som har kvalifikasjonsbevis fra *andre stater enn EØS-stater og Sveits*.

12. I lov 15. juni 1990 nr. 27 om vern av kretsmønstre for integrerte kretser gjøres følgende endringer:

§ 6 annet ledd blir første ledd nytt annet punktum. Nåværende tredje til sjette ledd blir annet til femte ledd.

§ 8 annet ledd blir første ledd nytt tredje og fjerde punktum. Nåværende tredje og fjerde ledd blir annet og tredje ledd.

13. I lov 25. september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner skal § 48 nr. 5 fjerde punktum lyde:

Det skal også redegjøres for tiltak som er iverksatt, og tiltak som planlegges iverksatt for å fremme likestilling og for å hindre forskjellsbehandling i strid med likestillingsloven, samt for å fremme formålet i diskrimineringsloven *om etnisitet, diskriminerings- og tilgjengelighetsloven og diskrimineringsloven om seksuell orientering*.

14. I lov 12. mars 1993 nr. 32 om planteforedlerrett gjøres følgende endringer:

§ 23 annet ledd blir første ledd nytt annet punktum. Nåværende tredje til syvende ledd blir annet til sjette ledd.

§ 24 annet ledd blir første ledd nytt tredje og fjerde punktum. Nåværende tredje og fjerde ledd blir annet og tredje ledd.

§ 27 første og annet ledd skal lyde:

Meddelelser fra Plantesortsnemnda *eller Klagenemnda* til en søker, sortseier eller inn-siger regnes alltid som avgitt når de er sendt til den adressen som vedkommende senest har oppgitt til Plantesortsnemnda *eller Klagenemnda*. Adressen innføres i plantesortsregistret. For søkere og sortseiere som har fullmektig, kan meddelelser som nevnt i første punktum sendes til fullmektigen.

Hvis den registrerte adressen viser seg å være feil, inntas meddelelsen eller et sammen-drag i Norsk lysingsblad med opplysning om at dokumentet kan fås hos Plantesortsnemnda *eller Klagenemnda*.

15. I lov 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten gjøres følgende endringer:

§ 418 nytt femte ledd skal lyde:

Reglene i § 199 gjelder tilsvarende når et skip ikke har påbudt forsikring eller annen sikkerhet eller påbudt sertifikat etter reglene i eller i medhold av første til fjerde ledd.

§ 431 skal lyde:

§ 431 *Unntak fra ufravikeligheten*

Uten hinder av § 430 kan bortfrakteren ved befordring av passasjer fraskrive seg ansvaret for forsinkelse etter dette kapittel for tiden før passasjeren går om bord og etter at passasjeren er kommet i land, men likevel ikke for sjøtransport mellom skipet og land som er inkludert i billettprisen eller utføres med transportmiddel stilt til rådighet av bortfrakteren.

Håndreisegods som ikke befinner seg i eller på medført kjøretøy, kan bortfrakteren likeledes fraskrive seg ansvaret for forsinkelse etter dette kapittel for tiden før godset blir brakt om bord og etter at det er brakt i land, men ikke for sjøtransport mellom skipet og land som nevnt i første ledd, og heller ikke for den tid bortfrakteren har hånd om godset mens passasjerer befinner seg på kai eller på en terminal eller stasjon eller et annet anlegg i havn.

Bortfrakteren kan i alle tilfelle forbeholde seg ansvarsfrihet for levende dyr som sendes som reisegods

16. I lov 13. juni 1997 nr. 44 om aksjeselskaper gjøres følgende endringer:

§ 3-8 første ledd nr. 7 skal lyde:

7. avtale inngått i samsvar med reglene *gitt i eller i medhold av* § 8-10.

§ 4-24 fjerde ledd tredje punktum oppheves. Nåværende fjerde og femte punktum blir tredje og fjerde punktum.

§ 8-1 annet og tredje ledd skal lyde:

(2) *I beløpet som kan deles ut etter første ledd, skal det gjøres fradrag for kreditt og sikkerhetsstillelse mv. etter §§ 8-7 til 8-10 fra før balansedagen som etter disse bestemmelsene skal ligge innenfor rammen av de midler selskapet kan dele ut som utbytte. Det skal likevel ikke gjøres fradrag for kreditt og sikkerhetsstillelse mv. som er tilbakebetalt eller avviklet før beslutningstidspunktet, eller kreditt til en aksjeeier i den grad kreditten avvikles ved en avregning i utbyttet. I beløpet som kan deles ut etter første ledd, skal det også gjøres fradrag for egne aksjer som selskapet har ervervet avtalepant i før balansedagen, med et beløp som tilsvarer fordringen pantet skal sikre. Dette gjelder likevel ikke hvis det er gjort fradrag for fordringen etter første punktum.*

(3) Ved beregningen etter første ledd skal det gjøres fradrag for andre disposisjoner etter balansedagen som etter loven skal ligge innenfor rammen av de midler selskapet kan benytte til utdeling av utbytte, *eller som omfattes av § 12-1 første ledd nr 2.*

§ 9-3 tredje punktum oppheves.

§ 12-2 første ledd første punktum skal lyde: Ved beregningen av selskapets tap etter § 12-1 første ledd nr 1, skal balansen *i selskapets sist godkjente årsregnskap* legges til grunn.

§ 16-9 første ledd skal lyde:

(1) Utdeling til aksjeeierne av annet overskudd enn utbytte etter § 8-1 kan ikke finne sted før selskapets forpliktelser er dekket og det er gått minst *seks uker* siden kunngjøringen av kreditorvarselet i Brønnøysundregistrenes elektroniske kunngjøringspublikasjon etter § 16-4.

17. I lov 13. juni 1997 nr. 45 om allmennaksjeselskaper gjøres følgende endringer:

§ 3-8 første ledd nr. 6 skal lyde:

6. avtale inngått i samsvar med reglene *gitt i eller i medhold av* § 8-10.

§ 8-1 annet og tredje ledd skal lyde:

(2) *I beløpet som kan deles ut etter første ledd, skal det gjøres fradrag for kreditt og sikkerhetsstillelse mv. etter §§ 8-7 til 8-10 fra før balansedagen som etter disse bestemmelsene skal ligge innenfor rammen av de midler selskapet kan dele ut som utbytte. Det skal likevel ikke gjøres fradrag for kreditt og sikkerhetsstillelse mv. som er tilbakebetalt eller avviklet før beslutningstidspunktet, eller kreditt til en aksjeeier i den grad kreditten avvikles ved en avregning i utbyttet. I beløpet som kan deles ut etter første ledd, skal det også gjøres fradrag for egne aksjer som selskapet har ervervet avtalepant i før balansedagen, med et beløp som tilsvarer fordringen pantet skal sikre. Dette gjelder likevel ikke hvis det er gjort fradrag for fordringen etter første punktum.*

(3) Ved beregningen etter første ledd skal det gjøres fradrag for andre disposisjoner etter balansedagen som etter loven skal ligge innenfor rammen av de midler selskapet kan benytte til utdeling av utbytte, *eller som omfattes av § 12-1 første ledd nr 2.*

§ 9-3 tredje punktum oppheves.

§ 12-2 første ledd første punktum skal lyde:

Ved beregningen av selskapets tap etter § 12-1 første ledd nr 1, skal balansen *i selskapets sist godkjente årsregnskap* legges til grunn.

§ 16-9 første ledd skal lyde:

(1) Utdeling til aksjeeierne av annet overskudd enn utbytte etter § 8-1 kan ikke finne sted før selskapets forpliktelser er dekket og det er gått minst *seks uker* siden kunngjøringen av kreditorvarselet i Brønnøysundregistrenes elektroniske kunngjøringspublikasjon etter § 16-4.

18. I lov 17. juli 1998 nr. 56 om årsregnskap mv. skal § 3-3 syvende ledd lyde:

Foretak som jevnlig sysselsetter mer enn 50 ansatte, skal redegjøre for tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å fremme formålet i diskrimineringsloven om etnisitet, diskriminerings- og tilgjengelighetsloven og diskrimineringsloven om seksuell orientering.

19. I lov 16. juli 1999 nr. 66 om Schengen informasjonssystem (SIS) skal § 7 nr. 2 lyde:

2. opplysninger om personer som ikke skal gis tillatelse til innreise fordi det i forbindelse med utvisning etter utlendingsloven § 66 første ledd bokstav a, b, c eller e, §§ 67, 68 eller 126 annet ledd er truffet vedtak om innreiseforbud, og vedtaket fortsatt er gjeldende

20. I lov 14. mars 2003 nr. 15 om beskyttelse av design gjøres følgende endringer:

§ 40 annet ledd blir første ledd nytt annet punktum. Nåværende tredje til sjette ledd blir annet til femte ledd.

§ 41 annet ledd blir første ledd nytt tredje og fjerde punktum. Nåværende tredje og fjerde ledd blir annet og tredje ledd.

§ 49 første og annet ledd skal lyde:

Meldinger fra Patentstyret eller Klagenemnden til en søker, designhaver eller en som har krevd administrativ overprøving, regnes alltid som avgitt når de er sendt til den adressen som vedkommende senest har oppgitt til Patentstyret eller Klagenemnden. Adressen innføres i designregistret. For søkere og designhavere som har fullmektig, kan meddelelser etter leddet her sendes til fullmektigen.

Hvis den registrerte adressen viser seg å være feil, inntas meldingen eller et sammendrag i Norsk Designtidende med opplysning om at dokumentet kan fås hos Patentstyret eller Klagenemnden.

§ 58 annet ledd skal lyde:

Frem til den internasjonale registreringen er innført i designregistret og kunngjort etter § 57 fjerde ledd, har registreringen samme virkning som en søknad om designregistrering i Norge. Utnytter noen designen uten samtykke fra den internasjonale designhaveren, og skjer utnyttel-

sen etter at den internasjonale registreringen er kunngjort av Det internasjonale byrået, gjelder § 39 a, § 40 første til tredje og femte ledd og §§ 41, 41 a og 41 b tilsvarende hvis registreringen senere blir innført i designregistret. Foreldelsesfristen for krav etter dette leddet begynner ikke å løpe før registreringen er innført i designregistret.

21. I lov 20. mai 2005 nr. 28 om straff gjøres følgende endringer:

§ 79 første ledd bokstav c nytt siste ledd skal lyde:

Forhøyelse av lengstestrafen etter denne bokstav får anvendelse i forhold til lovbestemmelser som tillegger strafferammen rettslig virkning, når ikke annet er bestemt.

I § 203 blir tredje ledd annet punktum nytt fjerde ledd. Nåværende fjerde ledd blir femte ledd.

22. I lov 16. februar 2007 nr. 9 om skipssikkerhet skal § 52 første ledd bokstav c og ny bokstav d lyde:

- c) skipet ikke har nødvendige sertifikater om bord,
- d) rederiet eller noen i dets tjeneste hindrer tilsynsmyndigheten i å gå om bord i skipet for å foreta tilsyn som ikke er etterkommet etter § 45.

23. I lov 15. mai 2008 nr. 35 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her gjøres følgende endringer:

§ 76 fjerde ledd første punktum skal lyde:

Kommer Utlendingsnemnda i en sak etter tredje ledd til at Utlendingsdirektoratets vedtak er ugyldig, skal den oppheve vedtaket og sende saken tilbake til Utlendingsdirektoratet for hel eller delvis ny behandling.

§ 92 første ledd skal lyde:

I saker om bortvisning, utvisning, tilbakekall av tillatelse eller tilbakekall av oppholdsdokument, jf. § 120, har utlendingen rett til fritt rettsråd uten behovsprøving. Det gjelder likevel ikke i utvisningssaker i henhold til §§ 66 første ledd bokstav b og c, 67 første ledd bokstav a, b og c, 68 første ledd bokstav a og b og 122.

I § 108 annet ledd bokstav a skal nytt siste punkt i opplistingen lyde:

§ 130 første ledd, jf. § 105

24. I lov 9. januar 2009 nr. 2 om kontroll med markedsføring og avtalevilkår mv. gjøres følgende endring:

§ 48 b annet ledd blir første ledd nytt annet punktum. Nåværende tredje og fjerde ledd blir annet og tredje ledd.

25. I lov 8. mai 2009 nr. 23 oppheves endringen i lov 15. mai 2008 nr. 35 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her § 42 annet ledd.

26. I lov 26. mars 2010 nr. 8 om beskyttelse av varemerker gjøres følgende endringer:

§ 58 annet ledd blir første ledd nytt annet punktum. Nåværende tredje til syvende ledd blir annet til sjette ledd.

§ 59 annet ledd blir første ledd nytt tredje og fjerde punktum. Nåværende tredje og fjerde ledd blir annet og tredje ledd.

§ 72 første ledd annet punktum skal lyde:
Innføringen har virkning fra den dagen registreringen ved Det internasjonale *byrået* anses for å ha skjedd eller *fra* dagen for en etterfølgende utpeking av Norge.

§ 77 første og annet ledd skal lyde:

Meddelelser fra Patentstyret *eller Klagenemnden* til en søker, registreringsinnehaver, innsiger eller en som har krevd administrativ overprøving etter § 40, regnes alltid som avgitt når de er sendt til den adressen som vedkommende senest har oppgitt til Patentstyret *eller Klagenemnden*. Adressen innføres i varemerke registret. For søkere og registreringsinnehavere som har fullmektig, kan meddelelser sendes til fullmektigen.

Hvis den registrerte adressen viser seg å være feil, inntas meddelelsen eller et sammen-

drag i Norsk Varemerketidende, med opplysning om at dokumentet kan fås hos Patentstyret *eller Klagenemnden*.

27. I lov 20. januar 2012 nr. 4 om pågriping og overlevering til og frå Noreg for straffbare forhold på grunnlag av ein arrestordre skal § 23 annet ledd tredje og fjerde punktum lyde:

Spørsmålet om samtykke skal likevel behandlast skriftleg, om ikkje retten treff avgjerd om munnleg behandling. I tilfelle som nemnde i § 21 andre ledd skal oppmodinga sendast den tingretten som avgjorde spørsmålet om overlevering.

28. I lov 21. juni 2013 nr. 60 om forbud mot diskriminering på grunn av etnisitet, religion og livssyn gjøres følgende endringer:

§ 17 første ledd første punktum skal lyde:

En arbeidsgiver må ikke i ansettelsesprosessen, herunder under intervju eller på annen måte, innhente opplysninger om hvordan *søkeren* stiller seg til religiøse eller kulturelle spørsmål.

§ 26 femte ledd skal lyde:

Dersom overtredelsen er ledd i *aktivitetene* til en organisert kriminell gruppe, gjelder straffeloven §§ 162 c og 60 a.

29. I lov 21. juni 2013 nr. 102 om stillingsvern mv. for arbeidstakere på skip gjøres følgende endringer:

§ 3-7 annet ledd oppheves. Nåværende tredje og fjerde ledd blir nytt annet og tredje ledd.

II

1. Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.
2. De ulike endringene kan settes i kraft til ulik tid.